

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci žalobkyně: **Z. P.,** proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 11. 2010, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 19. 12. 2011, č. j. 34 Ad 64/2010 - 109,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně se kasační stížností domáhá zrušení shora označeného usnesení krajského soudu, kterým jí nebyl ustanoven zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[2] Žalobkyně podala žádost o invalidní důchod, která byla rozhodnutím ze dne 26. 5. 2010 zamítnuta, neboť lékař Okresní správy sociálního zabezpečení Zlín shledal v posudku pokles pracovní schopnosti žalobkyně pouze o 10 %, a dospěl tedy k závěru, že není invalidní. Námitky žalobkyně proti rozhodnutí ze dne 26. 5. 2010 byly zamítnuty rozhodnutím žalované ze dne 23. 11. 2010. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně podala žalobu, kterou Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 24. 5. 2011, č. j. 34 Ad 64/2010 - 60, zamítl. Žalobkyně podala kasační stížnost, v níž napadala zákonnost rozsudku krajského soudu. Dne 25. 8. 2011 bylo krajskému soudu doručeno podání, ve kterém žalobkyně soudu sdělila, že spor ohledně invalidního důchodu ukončuje. Téhož dne krajský soud vydal usnesení č. j. 34 Ad 64/2010 - 91, kterým řízení o podané kasační stížnosti zastavil. Toto rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno, a zároveň tak nabylo právní moci dne 2. 9.

2011. Dne 7. 9. 2011 žalobkyně adresovala krajskému soudu další sdělení nadepsané jako odvolání, v němž uvedla, že se odvolává a bere zpět ukončení sporu a žádá znovu o předložení kasační stížnosti Nejvyššímu správnímu soudu. Toto podání krajský soud posoudil jako kasační stížnost proti usnesení o zastavení řízení. Žalobkyně požádala, aby jí pro řízení o kasační stížnosti byl ustanoven zástupce a doložila pro tyto účely své osobní, majetkové a výdělkové poměry.

[3] Krajský soud v Brně usnesením ze dne 19. 12. 2011, č. j. 34 Ad 64/2010 - 109, rozhodl tak, že návrh žalobkyně na ustanovení zástupce zamítl. V odůvodnění uvedl, že zástupce lze ustanovit žalobci, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv. V projednávané věci ovšem žalobkyně nesplňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, neboť jí podaný návrh je zjevně neúspěšný. Krajský soud zde vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Azs 82/2007, v němž stěžovatelka vzala zpět úkon směřující ke zpětvzetí kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že skutečnost, že si stěžovatelka zpětvzetí žaloby rozmyslela, nezpochybňuje její předchozí projev vůle vyjádřený ve zpětvzetí ani správnost rozhodnutí krajského soudu o zastavení řízení.

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti usnesení o neustanovení zástupce kasační stížnost. V ní namítá, že kvůli celému sporu zůstala dva měsíce bez příjmů, a z toho důvodu byla nucena požádat o předčasný důchod. Stěžovatelka má za to, že po dvou provedených operacích a dvouleté práceneschopnosti má nárok na invalidní důchod. V doplnění kasační stížnosti ze dne 19. 1. 2012 stěžovatelka dodala, že od 24. 5. 2011 jí nebyly vyplaceny dávky v nemoci, a tím zůstala dva měsíce bez příjmů a zadlužila se. Stěžovatelka dodala, že další informace předloží u jednání, včetně toho, jak byly různé nekalosti „zameteny pod koberec“. Stěžovatelka se rovněž táže, z jakého důvodu je přiřazeno věci nové číslo jednací (sp. zn. 6 As 3/2012).

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil přípustnost kasační stížnosti a konstatuje, že tato je podána včas (§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 102 s. ř. s.), z přípustných důvodů podle § 103 s. ř. s. Ačkoliv obvykle je pro přípustnost kasační stížnosti nezbytné také zastoupení advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), k této podmínce Nejvyšší správní soud nepřihlíží, jedná-li se o kasační stížnost proti rozhodnutí o neustanovení advokáta, neboť by se jednalo o řetězení téhož problému (srov. rozsudky ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77, nebo ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, všechna zde uvedená rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Kasační stížnost je tedy přípustná.

[6] Pro informaci stěžovatelce Nejvyšší správní soud úvodem konstatuje, že nyní projednávané věci byla přiřazena jiná spisová značka (sp. zn. 6 As 3/2012) z toho důvodu, že se jedná o samostatnou kasační stížnost vedenou proti rozhodnutí o neustanovení advokáta, tedy proti usnesení ze dne 19. 12. 2011, č. j. 34 Ad 64/2010 - 109. Původní kasační stížnost stěžovatelky proti usnesení krajského soudu, kterým bylo zastaveno řízení o kasační stížnosti ve věci invalidního důchodu, ze dne 25. 8. 2011, č. j. 34 Ad 64/2010 - 91, je nadále vedena pod sp. zn. 6 Ads 137/2011, a bude o ní rozhodováno posléze.

[7] Stěžovatelka se v kasační stížnosti domáhá ustanovení advokáta s odvoláním na svou nemajetnost. Má za to, že má na jeho ustanovení právo, neboť je nemajetná. Další její námitky se i po doplnění kasační stížnosti týkají věci samé, tedy důvodnosti rozhodnutí ve věci invalidního důchodu.

[8] Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve znění účinném ke dni rozhodnutí krajského soudu, navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce. Osvobození od soudních poplatků § 36 odst. 3 s. ř. s. podmiňuje jednak doložením, že účastník nemá dostatečné prostředky, jednak tím, že návrh účastníka není zjevně neúspěšný. S ohledem na závěr krajského soudu, že v případě stěžovatelky je její kasační stížnost zjevně neúspěšná, a tudíž nelze návrhu na ustanovení zástupce vyhovět, se dále bude zdejší soud blíže věnovat pouze posouzení této podmínky.

[9] Podrobně dosavadní judikaturu Nejvyššího správního soudu shrnul zdejší soud v rozsudku ze dne 29. 6. 2011, č. j. 1 As 51/2011 - 135; z rozhodnutí jsou relevantní zejména tyto závěry: *„Uvedenému pojmu lze proto podřadit takové návrhy, jejichž neúspěšnost je bez jakýchkoliv pochybností a dokazování zcela jednoznačná, nesporná a okamžitě zjistitelná. Takovým „zjevně neúspěšným návrhem“ může být např. opožděně podaná žaloba, opožděně podaná kasační stížnost; návrh na prominutí zmeškání zákonné lhůty, kterou nelze prominout; návrh, který je výslovně (bez meritorního posouzení, povahy žalobou napadeného úkonu) vyloučen z meritorního přezkoumání, jako je např. kasační stížnost proti usnesení o přerušení řízení. Naproti tomu o „zjevně neúspěšný návrh“ nejde tehdy, je-li „zjevnost“ závislá na předběžném zkoumání a posouzení povahy návrhu.* (...) *Existuje-li ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (či rozhodnutí rozšířeného senátu) poskytující zcela jednoznačné závěry o nemožnosti samotného soudního přezkumu určitého typu úkonu správního úkonu, lze pak žalobu napadající takový úkon považovat za zjevně neúspěšný návrh.“* (pro další podrobnosti lze odkázat na uvedený rozsudek).

[10] Výše uvedená judikatura tedy pojem zjevné neúspěšnosti návrhu vykládá restriktivně s cílem zasahovat co nejméně do přístupu účastníků k soudu. V pojednávaném případě byla zjevná neúspěšnost návrhu shledána poté, co krajský soud vzal v úvahu ustálenou a nespornou judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž vyplývá zcela jednoznačně, že jednou projevenou vůli vzít zpět návrh (zde kasační stížnost) není možné odvolat. Krajský soud zde odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu 27. 9. 2007, č. j. 4 Azs 82/2007 - 43).

[11] Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud sice poukázal na hlavní větev judikatury zdejšího soudu ke zpětvzetí návrhu podle § 47 písm. a) s. ř. s., nicméně opomenul jistou výjimku z uvedených závěrů. Tou je případ, kdy odvolání projevu vůle směřujícího ke zpětvzetí návrhu dojde soudu nejpozději současně se samotným zpětvzetím. Zdejší soud opakovaně shledal, že v těchto případech se za použití § 64 s. ř. s. aplikuje § 41a odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, podle něhož *„úkon může být odvolán, jen jestliže jeho odvolání dojde soudu nejpozději současně s tímto úkonem.“* (srov. např. rozsudek ze dne 27. 9. 2007, č. j. 4 Azs 82/2007 - 43). Nicméně ač krajský soud tuto judikaturu výslovně nezmínil, zdejší soud ze spisu konstatuje, že stěžovatelka podání, jímž zamýšlela odvolat účinky zpětvzetí kasační stížnosti, zaslala nejen poté, co již bylo

krajskému soudu doručeno samo zpětvzetí, ale dokonce teprve dne 7. 9. 2011, tedy několik dnů poté, co krajský soud rozhodl o zastavení řízení o kasační stížnosti a toto rozhodnutí stěžovatelce doručil. Za těchto okolností se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje se závěry krajského soudu, že kasační stížnost stěžovatelky navrhující zrušení rozhodnutí o zastavení by zjevně nebyla úspěšná. K tomu zdejší soud podotýká, že v tomto případě nebylo ani sporu o tom, zda skutečně návrh na zpětvzetí kasační stížnosti podávala sama stěžovatelka (*a contrario* srov. například rozsudek zdejšího soudu ze dne 18. 10. 2006, č. j. 8 Azs 10/2006 - 48), která tento návrh podepsala, jednoznačně formulovala, a výslovně se na něj odvolává v dalším úkonu, kterým mínila zrušit jeho účinky.

[12] Nejvyšší správní soud tedy kasační stížnost shledal nedůvodnou a zamítl ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. Neshledal přitom ani důvody pro zrušení usnesení krajského soudu z úřední povinnosti ve smyslu § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.

[13] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatelka nebyla ve věci úspěšná a správní orgán nemá na jejich náhradu právo ze zákona (§ 60 odst. 1, 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. února 2012

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda

senátu